

učilišče je razdeljeno na tri oddelke, gospodarska uprava, ki je popolnoma samostojna, in štiri fakultete so v mesteci Berkeley, štirideset milj od San Franciska, tri fakultete v Sanfrancisku, in zvezdarna je v grofiji Santa Clara na gori Hamilton. Žal, da nisem mogel izvedeti, koliko znašajo vsi stroški, zvedel sem le, da imajo štiri fakultete v Berkeleyu na leto 220.000 dolarjev stroškov. Velikanska posestva v Berkeleyu z vsemi poslopji in pripadajočimi ustanovami in ves gotovi kapital so podarili zasebniki.

Leta 1884. je senator Zjedinjenih držav Leland od Staford jeden najbogatejših ljudi tihomorskega obrežja, v spomin jedinega sina umrlega v mladih letih, podaril državi Kaliforniji tri najboljše in najdražja posestva v vsej državi. Na jeden teh posestev Palo Alto 33 milj od San Franciska je zgradil poslopje za vseučilišče, drugi, jedno 55, drugo z 22 tisoči akri namenjeni sta za vzdrževanje tega zavoda. Posestvo Palo Alto je bilo že davno znano po vseh Zjedinjenih državah zaradi tega, ker se na njem rede najlepši konji, obsega 13 kvadratnih milj in tako ugaja, da bolje ne more svojemu namenu, da se ustanovi na njem jedno največjih in najbolje oskrbljenih učnih zavodov sveta. Na njem so visoke gore z rudniki, lepi gozdi in bogate doline, ravne rodovitne stepe, in poleg tega je za jedno uro vožnje oddaljeno od metro-pole tihomorskega primorja mesta Santo Francisko. Ostali dve posestvi donašata gotovi in skrajno velik dohodek, ker sta v središči najboljšega poljedelskega dela Kalifornije. Vsak njih kos je dobro obdelan, na jednom teh posestev je vinograd s 4000 akri. Jako težko je le približno povedati vrednost teh posestev; v vsakem slučaju so vredna več milijonov dolarjev.

Gotovino za prigravljanje posestva Palo Alto in za zgradbo vseh poslopij in nakup učnih aparatov je tudi podaril Stanford. Koliko znašajo vsi ti stroški, ni znano. Oskrbovanje vseučilišča ima v rokah odbor 24 članov, katere je sprva imenoval za vse življenje sam Stanford izmed mož najbolj znanih po vsem tihomorskem primorji po svoji izobraženosti in npravstvenih svojstvih. Ta odbor je s posebnim zakonom uvekovečen in popolnuje se tako, da po smrti kakega člana odbor sam mu odloči naslednika. Najboljši stavitelji vsega sveta so se poklicali, da so napravili načrte. Aparati in učne priprave po najnovjših zahtevah znanosti v Evropi in Ameriki so se zvozili v Palo Alto v popolnjenje kabinetov in laboratorij; na stroške se ni nič oziralo. Plače profesorjem so se določile take, da je novo vseučilišče moglo si pridobiti takoj največje učenjake v Ameriki in po sedemletnem neprestanem delu se je vseučilišče Stanfordovo otvorilo dne 1. oktobra 1891. l. s 40 profesorji in 480 dijaki. Po svojem bogastvu, po stavbah in uredbah, po popolnosti in lepoti učnih sredstev je to vseučilišče gotovo prvo na svetu. Kalifornija se nadeja, da v kratkem zavzame mesto, kakoršno mu gre, kot razširjevališču znanosti.

Poročilo upravnika narodnega izobraževanja v državi Colorado za 1889—1890. leta je zato zanimivo po njega predrznih zahtevah in tonu. Očividno toži upravnik

postavodaji izvrševalna oblastva države. Nezadovoljen je s sedanjim zakonom o občnem šolstvu, ker se ta zakon prelahko obide in zahteva, da se bistveno premeni, da bode vplivnejši. On zahteva tudi brezplačnih učnih knjig, osnove višjih šol v vsaki grofiji, boljšega občevanja učiteljev med seboj po učiteljskih društvih in shodih, shode upravnikov šol v grofijah in večje število oseb z vzgojslovnim izobraženjem v svetnih višjih učnih zavodi. Država Colorado ima jako veliko tacihi zavodov; poleg vseučilišča vzdržuje rudarsko šolo, normalko (učiteljsko), dve obrtni šoli za moške in ženske in poljedelsko akademijo. Leta 1890. je imela 72.483 za šolo godnih otrok v starosti od 6 do 16 let, in od teh jih je 65.490 hodilo v ljudsko šolo. Za vzdrževanje teh zavodov (zopet izključivši vseučilišče in vse druge višje učne zavode, vzdržujejo se s posebnimi sredstvi) se je dobilo iz vseh virov 2,596.948 in izdalo 1,944.807 dolarjev. Na šolah je bilo 622 učiteljev s srednjo mesečno plačo 74.32 in 1753 učiteljic s srednjo mesečno plačo 53.63 dolarjev. Izdalo se je za vsacega za šolo godnega otroka 26.83 dolarjev, in na vsacega zares šolo obiskujočega učenca 29.69 dolarjev. Šolsko imetje v vsej državi je vredno 4,387.809 dolarjev.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Oporoka pisateljeva. V Peterburgu je umrl pisatelj Nikolaj Semenovič Leskov v 64. letu in zapustil nastopno oporoko: 1.) Moje telo naj se po smrti razpara, da se dožene vzrok moji srčni bolezni, za katero sem bolehal, da si so zdravniki trdili, da je moje srce zdravo. 2.) Moje truplo naj se skromno in na najceneji način pokoplje. 3.) Kake posebne ceremonije in shodi pri mojem truplu naj se opuste, truplo naj se dene takoj v krsto, ko so ga zdravniki razparali. 4.) Pri mojem pogrebu naj se opuste vsi govori. Dalo bi se pač mnogo slabega reči, a hvale in obžalovanja ne zaslužim. 5.) Posebnega mesta za moj grob ni treba izbirati, ker je popolnoma vse jedno, kje je moj grob. 6.) Na moj grob naj se ne postavlja družega spomenika, kot lesen križ. Ko ta križ strohni, lahko bodo postavili družega. Če ga pa nikdo ne postavi, bode pa to znamenje, da so me pozabili.

Redko žival. Blizu Radgone na Štajarskem so te dni v nekem gozdu ubili velicega divjega merjasca. ta žival je že jako redka v naših krajih.

Novice.

— **Osobne vesti.** C. kr. okrajni glavar g. Ferdinand marki Gozani v Postojini je premeščen v Ljubljano kot voditelj okr. glavarstva ljubljanske okolice. — C. kr. vladni tajnik gosp. Viljem vitez Laschan pride kot vodja okr. glavarstva v Postojino. — C. kr. vladni tajnik g. baron Schönberger, vodja okrajnega glavarstva v Krškem, je imenovan c. kr. okrajnim glavarjem ondi. — Namesto umirovljenega gosp. dr. Eisla je imenovan hišnim zdravnikom v kaznilnici na ljubljanskem gradu mestni fizik g. dr. Kopřiva.

— **Presvitli cesar je podaril** prostovoljnima gasilnima društvoma v Ilirski Bistrici in Mojstrani po 100 gl.